

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.509/2017/4.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke

. Suba Ildikó előadó bíró

. Stark Marianna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Sipos & Moskovits Ügyvédi Iroda

ügyintéző: dr. Moskovits Károly ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: szolgálati viszony megszüntetés jogellenességének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat:

Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.410/2017/2.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.340/2016/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.410/2017/2. számú végzését a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.340/2016/11. számú végzésére is kiterjedően hatályon kívül helyezi, és a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét 10.000 (tízezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 35.000 (harmencötezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1997. február 1-től állt szolgálati viszonyban az alperessel, az utolsó szolgálatteljesítési helye az Régió Területi Egységénél volt Nyíregyházán.
- [2] A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) 72/B. § (1) bekezdése alapján 2015. augusztus 15-én felperesre vonatkozóan felülvizsgálati eljárás elrendelésére került sor.
- [3] Az alperes 2015. október 1-jén - külön jegyzőkönyvben rögzítettek szerint - tájékoztatta a felperest a nemzetbiztonsági ellenőrzése során készült nemzeti minősített adatnak minősülő biztonsági szakvélemény megállapításairól és a szakvéleményben foglaltakkal szembeni jogorvoslat lehetőségéről. A felperes sem a nemzetbiztonsági szakvéleményből, sem pedig a tájékoztatás során felvett jegyzőkönyvből nem kapott példányt, mivel azokban nemzeti minősített adat szerepelt.
- [4] A biztonsági szakvéleményben foglaltakra tekintettel az alperes főigazgatója a felperes szolgálati

viszonyát a tájékoztatás napján 2015. október 1-jén azonnali hatállyal felmentéssel megszüntette a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) 86. § (2) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel arra, hogy a hivatásos szolgálatra nemzetbiztonsági szempontból alkalmatlanná vált. A felperes részére a jogviszony megszüntetéséről rendelkező 001/2121. számú állományparancsot 2015. október 1-jén átadták. Az állományparancs tartalmazta azt, hogy az abban foglaltak ellen a Hszt. 267. §-ában meghatározottak szerint halasztó hatállyal nem bíró szolgálati panaszt lehet előterjeszteni a közlésétől számított 15 napon belül a döntést hozó elöljárónak.

- [5] A felperes 2015. október 12-én a szolgálati út betartásával a Belügyminiszterhez címzett panaszt nyújtott be az alperes főigazgatójánál. Ebben vitatta a nemzetbiztonsági szakvéleményről adott tájékoztatás során elhangzottakat, kifogásolta a felülvizsgálati eljárás szabályainak megsértését. Elsődlegesen kérte a „felülvizsgálati eljárásban történt szabálysértések megállapítását, és a szakvélemény megsemmisítését”. Utalt arra, hogy „amennyiben az elsődleges kérelmét elutasítják, másodlagosan azt kéri, hogy a beadványát tekintsék az Nbtv. 72/D. § (1) bekezdése szerinti panasznak. Ezen túlmenően a felperes beadványa tartalmazta azt is, hogy sérelmezi a szolgálati viszonyának jogszabálysértő módon történő megszüntetését. Az alperes igazgatója a felperes beadványát kizárólag a biztonsági szakvélemény ellen benyújtott panasznak tekintette és felterjesztette a Belügyminiszterhez.

A Belügyminiszter a számú határozatával a felperes panaszát elutasította.

- [6] A felperes ezt követően a miniszter döntése ellen élt panasszal az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságához. Az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága a ... határozatával a panaszt elutasította.

Kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes a Nemzetbiztonsági Bizottság határozatának meghozatalát megelőzően keresetet nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon az Nbtv. 72/D. § (10) bekezdésére történő utalással. A keresetében kérte „az ügyében hozott döntés jogellenességének megállapítását és az alperes kártérítés megfizetésére történő kötelezését”.
- [8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2015. december 8-án kelt 12.M.2944/2015/3. számú végzésével elrendelte a keresetlevélnek a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz történő áttételét hivatkozással arra, hogy a felperes munkavégzési helye Nyíregyháza volt. Felperes a végzés ellen benyújtott fellebbezésében utalt arra, hogy a keresetében nem csupán a jogviszonya megszüntetését sérelmezi, hanem az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának az elutasító határozatát is, amelyet időközben kézhez vett.
- [9] A Fővárosi Törvényszék az 5.Mpkf.690.042/2016/3. számú végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A végzés indokolása szerint „a felperes keresetlevele nem tekinthető a Bizottság döntésének felülvizsgálatára irányuló kérelemnek, mivel azt korábban benyújtotta a bírósághoz mint ahogyan a Bizottság határozatának meghozatala megtörtént.
- [10] Az alperes a keresetlevél áttételét követően előterjesztett ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte, hivatkozva arra, hogy felperes a szolgálati viszony megszüntetéséről rendelkező panasszal szemben nem terjesztett elő szolgálati panaszt a döntést hozó elöljáróhoz.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.M.340/2016/11. számú végzésével a pert megszüntette a polgári perrendtartásról szóló 1957. évi III. törvény (Pp.) 157. § a) pontja alapján figyelemmel a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontjára.

A végzés indokolása szerint a felperes által 2015. október 12-én előterjesztett panasz tartalmából és előterjesztésének módjából megállapítható, hogy az kizárólag az Nbtv. 72/D. §-a szerinti

jogorvoslati eljárás keretében került előterjesztésre az abban foglaltak nem értelmezhetőek az alperes szolgálati jogviszonyt megszüntető intézkedésével szemben benyújtott Hszt. 267. §-a szerinti szolgálati panasznak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 4.Mpkf.20.410/2017/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A végzésének indokolása szerint felperes a panaszának az Nbtv. 72/D. § (1) bekezdése szerinti elbírálását kérte, ugyanakkor a beadványa nem tartalmazott a jogszabályi hivatkozáson kívül határozott kérelmet a jogviszony megszüntetésével kapcsolatban.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a végzések hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.
- [13] Álláspontja szerint tévesen értékelték az eljáró bíróságok a 2015. október 12-én kelt panaszának tartalmát, mivel az a felmentése és az annak alapjául szolgáló nemzetbiztonsági szakvéleményben foglaltak ellen is irányult.
- [14] Az alperesnek egy írásbeli intézkedése volt, a felmentés, panasszal ehhez kapcsolódóan lehetett élni, a szakvéleményre vonatkozóan semmilyen irat kézbesítésére nem került sor.
- [15] Felperes ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy az alperes által a jogorvoslat tárgyában nyújtott hiányos tájékoztatás, az, hogy a bírósági eljárást megelőzően jogi képviselőt nem vehetett igénybe azt eredményezte, hogy a bírósági jogorvoslat lehetőségétől el lett zárva.
- [16] A felülvizsgálati kérelem szerint a permegszüntető és az azt helybenhagyó végzés sérti a Pp. 157. § a) pontját, valamint a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontját tekintettel a Hszt. 270. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 267. §-ára.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [18] A nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatására vonatkozó szabályokat az Nbtv. 71/A. - 71/D. §-ai tartalmazzák. Az Nbtv. 71/C. §-a szerint a nemzetbiztonsági ellenőrzés során megszerzett információk és adatok alapján a nemzetbiztonsági szolgálat biztonsági szakvéleményt készít, amelyben ha nemzetbiztonsági kockázat kerül megállapításra tartalmazza a megállapítás indokait is, továbbá a jogorvoslat lehetőségére vonatkozó tájékoztatást. A szakvéleményben foglaltakról a kezdeményező 8 napon belül tájékoztatja az ellenőrzés alá eső személyt. A szakvélemény megjelöli azokat a minősített adatokat, amelyekről az ellenőrzés alá vont személy nem tájékoztatható.
- [19] A nemzetbiztonsági ellenőrzés során igénybe vehető jogorvoslat szabályait az Nbtv. 72/D. §-a tartalmazza. Az (1) bekezdése szerint a biztonsági szakvéleményben szereplő valótlannak tartott megállapításokkal, illetve a megállapított kockázati tényezővel szemben az ellenőrzés alá eső a szakvélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül élhet panasszal az ellenőrzést végző nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója útján a miniszternél. A (2) bekezdés rendelkezik arról, hogy az előterjesztett panasznak az ellenőrzés alapjául szolgáló jogviszony megszüntetésére nincs halasztó hatálya. A (4) bekezdés szerint, ha a panaszban foglaltakkal a főigazgató nem ért egyet, azt az álláspontjával együtt 8 napon belül felterjeszti a miniszternek, és erről tájékoztatja az ellenőrzés kezdeményezésére jogosultat. A (9) bekezdés alapján az ellenőrzés alá eső személy a miniszter döntésével szemben is jogorvoslattal élhet a közlést követő 15 napon belül lehet az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságához (Bizottság) fordulni.

Az Nbtv. 72/D. § (10) (11) bekezdése alapján a Bizottság döntésével szemben akkor lehet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordulni jogorvoslatért, ha az ellenőrzés alá eső személy szolgálati viszonyának megszüntetésére a biztonsági szakvéleményben foglaltak alapján került sor vagy annak alapján a beosztás alóli felmentéssel egyidejűleg rendelkezési állományba helyezésre

került sor. A (10) bekezdés alapján a keresetlevelet, amely a Bizottság panaszt elutasító döntésének a felülvizsgálatára irányul a jogviszony megszüntetéséről szóló döntés kézhezvételétől számított 15 napon belül kell benyújtani a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, amely azt a közigazgatási perekre vonatkozó eljárási rend szabályai szerint bírálja el. A (13) bekezdés szerint a bíróság a biztonsági szakvélemény kiadásának alapjául szolgáló eljárás jogszerűségét vizsgálhatja.

- [20] A Hszt. 267. § (1) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagja - ha e törvény nem zárja ki - szolgálati panasszal élhet, ha a szolgálati viszonyára vonatkozó munkáltatói intézkedést vagy annak elmulasztását sérelmesnek tartja. A Hszt. 267. § (3) (4) bekezdése alapján a szolgálati panaszt az intézkedés közlésétől számított 15 napon belül lehet benyújtani a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó munkáltatói intézkedéssel szemben az intézkedést hozó eljárónál.
- [21] A fenti rendelkezésekből megállapítható, hogy a felperes előtt a biztonsági szakvéleménnyel szembeni közigazgatási bírósági út arra tekintettel nyílt meg, hogy a szakvéleményben foglaltak alapján a szolgálati viszonyának a megszüntetésére került sor. A szolgálati viszonyának megszüntetéséről rendelkező parancs is csak azt tartalmazta, hogy a felmentés indoka az, hogy a nemzetbiztonsági ellenőrzése során nemzetbiztonsági kockázat megállapítására került sor. Ennek megfelelően a felperes csak úgy vitathatta a szolgálati viszony megszüntetés jogszerűségét, ha jogorvoslattal élt a szakvélemény kiadásának alapjául szolgáló eljárással szemben is.
- [22] A fentebb hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a felperes a szakvéleménnyel szembeni panaszát és a szolgálati viszonyának megszüntetése miatti szolgálati panaszát is az alperes főigazgatójához nyújthatta be.
- [23] Helytállóan utaltak az eljáró bíróságok arra, hogy a munkaügyi perben vizsgálni kellett azt, hogy a felperes a kereset benyújtását megelőzően nyújtott-e be szolgálati panaszt a vitatott intézkedést hozó eljárónál, mivel két eltérő jogi alapon nyugvó jogorvoslati lehetőség állt rendelkezésére. E kérdés eldöntésénél azonban figyelemmel kellett volna lenniük arra is, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró felperes részére egy olyan írásba foglalt intézkedést (felmentés) adtak át, amely jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást tartalmazott.
- [24] A felperes az eljárás során mindvégig azt hangsúlyozta, hogy számára a két jogorvoslati út nem vált el, ugyanis a szakvéleménnyel összefüggésben sérelmezte a jogviszonyának a megszüntetését.
- [25] A Hszt. a szolgálati panasz vonatkozásában sem tartalmi, sem formai követelményeket nem támaszt, ennek megfelelően ha a hivatásos állomány tagja a jogszabályban meghatározott határidőben az eljáróhoz benyújtja azt az iratot, amelyben vitatja a munkáltató intézkedését, azt szolgálati panasznak kell tekinteni.
- [26] A felperes a 2015. október 12-én kelt jogorvoslati kérelmében a főigazgatótól kérte a vele szemben lefolytatott felülvizsgálati eljárás „megsemmisítését”, és sérelmezte a jogviszonyának jogszabálysértő módon történő megszüntetését is (5. oldal 2. bekezdés).
- [27] Ezt figyelembe véve tévesen állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy felperes nem nyújtott be szolgálati panaszt.
- [28] A felperes a szolgálati viszonyának megszüntetéséhez vezető eljárás során egy írásba foglalt okiratot - a felmentését - vehett kézhez, és a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével nem volt akadálya annak, hogy egy okiratban sérelmezze az alperes főigazgatójánál a felülvizsgálati eljárás szabálytalanságát [panasz], illetve a jogviszonyának a megszüntetését [szolgálati panasz].
- [29] A felperes a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz benyújtott keresetében kérte az Nbtv. 72/D. § (10) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálatot, valamint kártérítési igényt is érvényesített az alperessel szemben az „ügyében hozott döntés jogellenességének” megállapítását kérte.
- [30] Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes kereseti kérelme is egyaránt irányult a szolgálati viszonyának megszüntetésére vonatkozó döntés jogellenességének a megállapítására, valamint az Nbtv. 72/D. § (10) bekezdése szerinti jogorvoslati eljárás lefolytatására.
- [31] Felperesnek ez utóbbi kereseti kérelmét a fenti jogszabályi rendelkezés alapján a szolgálati

viszonyának a megszüntetéséről rendelkező döntés kézhezvételéről számított 15 napon belül kellett benyújtania a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, ezért került sor már a Bizottság határozatának a meghozatala előtt a keresetlevél benyújtására.

- [32] Az eljáró bíróságok téves jogszabály értelmezése mellett a felperes hiába élt határidőben jogorvoslati kérelemmel az alperes főigazgatója felé, és hiába nyújtott be határidőben kereseti kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra, sem a biztonsági szakvéleményre vonatkozó sem pedig a szolgálati viszonyának megszüntetésével összefüggő panasza nem került elbírálásra bírósági eljárásban.
- [33] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [34] A megismételt eljárásban a bíróságnak a munkaügyi perben döntenie kell a felperes szolgálati viszonyának megszüntetéséhez kapcsolódó kereseti kérelmeiről és tisztáznia kell azt is, hogy a felperes az eredetileg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra benyújtott kereseti kérelmének megfelelően kéri-e a biztonsági szakvéleményhez kapcsolódó közigazgatási per lefolytatását is. Ez utóbbi esetben a Fővárosi Törvényszék jogerős áttételt elrendelő végzésére is figyelemmel e kereseti kérelem tárgyában döntenie kell az illetékessége kérdésében is. A megismételt eljárásban a bíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a közigazgatási per lefolytatása mennyiben előfeltétele a munkaügyi perben előterjesztett kereseti kérelem elbírálásának.

Záró rész

- [35] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség és illeték összegét a Pp. 275. § (4) bekezdése értelmében csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. február 7.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Suba Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző